

A 1760/kultur**Behandlas i** Utskottet för kunskap och kultur i Norden

Utskottet för kunskap och kultur i Nordens betänkande över

Medlemsförslag**om utredning om möjligheterna för att etablera ett Nordic PhD program****Förslag**

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att Nordiska ministerrådet utreder möjligheterna för att etablera ett Nordic PhD program

Bakgrunn

De nordiska länderna är kända för att erbjuda utbildningar av hög kvalitet, som är tillgängliga för alla och som baserar sig på den nyaste forskningen. Forskningsinvesteringar har ökat betydligt i Norden under perioden 2007-2015¹. Detta, tillsammans med den gemensamma nordiska forskningsbudgeten, vittnar om att forskning och vetenskap är en viktig och prioriterad del av det nordiska samarbetet.

I den forskningspolitiska redogörelsen som Nordiska ministerrådet offentliggjorde under Nordiska rådets session i Helsingfors i oktober 2017 poängteras att fokus i det nordiska forskningsarbetet under de senaste åren har varit på finansieringssidan – på bekostnad av samarbetet på forskarnivå och inom forskarutbildning, mobilitet och nätverk. I detta sammanhang konstaterar rapporten att "det kan være aktuelt at at give øget prioritet til samarbejde på forskerniveau, kanskje særlig til tiltag rettet mod forskeruddannelse, mobilitet, netværk for yngre forskere, således at styrke nordiske samarbejdsflader for fremtidens nordiske forskere bliver sikret".

Utskottet för kunskap och kultur anser, i linje med ministerrådets redogörelse, att nordiskt forskningsarbete i allt högre grad bör omfatta forskningspolitik och samarbete mellan forskningsinstitutionerna. Om den forskning som i dag bedrivs i de nordiska länderna samordnas, till exempel via gemensamma doktorandprogram, kan Nordens styrkor – integration, tillit och rörlighet för arbetskraft och studenter – bättre tas till vara. Att agera tillsammans gör det också lättare att arbeta tvärvetenskapligt samt att utnyttja bredden hos de nordiska institutionerna.

Jorma Ollilas rapport om nordiskt energisamarbete, som beställdes av Nordiska ministerrådet och som kom ut i juni 2017, föreslår att de nordiska länderna tar initiativ

---

¹ [1] State of the Nordic Region 2018, s. 120-122

till att skapa ett gemensamt doktorandprogram inom energi. Ett exempel på existerande nordiskt forskningssamarbete på detta område är The Nordic Green Growth Research and Innovation Programme, som lanserades i 2016 av NordForsk, Nordic Innovation och Nordic Energy Research.

Det finns också politisk vilja att samla ihop de nordiska kompetenserna inom ett område och se på fördelarna av att göra detta – någonting som rekommendationen om en gemensam nordisk examen inom fredsfrämjande visar, som godkändes under Nordiska rådets session i Helsingfors i 2017.

Nordiska ministerrådet finansierar Nordic Master programmet som bl.a. syftar till att utveckla och underlätta samarbetet för universitet och högskolor i Norden genom att organisera gemensamma studieprogram på masternivå. Programmet har fungerat sedan 2007 och permanentades 2017. Programmet har utvärderats två gånger, 2010 och 2012. Enkäter och intervjuer visar att Nordic Masterstudenterna är mycket nöjda med programmet. Själva mobiliteten i programmet är någonting som studenterna särskilt värdesätter. Programmen har visat sig attraktiva för både nordiska och internationella studenter.

Ett Nordic PhD program på modell av Nordic Master har alla förutsättningar att bidra till att hitta lösningar på de utmaningar som våra länder står inför.

Utvalgets synpunkter

Utskottet anser att forskning blir, om möjligt, ännu viktigare i framtiden, då bl.a. klimatförändringar, grön omställning och digitalisering skapar både utmaningar och möjligheter. Dessa förändringar sker i alla nordiska länder, och vissa av dem går inte att lösa var för sig. De skall lösas tillsammans. Därför föreslår utskottet att Nordiska ministerrådet utreder möjligheterna för att etablera ett Nordic PhD program.

Förslaget är i linje med mål 4 av de Globala målen: Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Nuuk, Grönland, den 13 september 2018

Anna Kólbrun Árnadóttir (Mifl)

Aron Emilsson (SD)

Brigitte Klinskov Jerkel (KF)

Johanna Karimäki (gröna)

Jorodd Asphjell (A)

Lars Mejern Larsson (S)

Lars-Arne Staxäng (M)

Marianne Synnes (H)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Paavo Arhinmäki (vänst)

Peter Östman (kd)

Pter Johnsson (S)

Sofia Geisler (IA)

Tore Storehaug (KrF)